

25006, м. Кропивницький, вул. Архітектора Пауценка, 69
тел: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, веб-сайт: www.kdka.kr.ua

69 Architect Pauchenko Street, Kropivnitsky, 25006 Ukraine
phone: +38 (0522) 24-44-50
email: kdka.kr@ukr.net, web-site: www.kdka.kr.ua

РІШЕННЯ № 20

«Про притягнення до дисциплінарної відповідальності»

15 грудня 2022 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., сеерктаря палати — Павліченка О.І., членів палати – Бірюкова А.О., Звіздун А.М., Ковальова Ю.В., Шолух С.Г. та Кричуна Ю.А., який не брав участь у голосуванні на підставі абзацу 2 частини другої статті 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення КДКА Херсонської області № <...> від <...> р.), -

ВСТАНОВИЛА:

До кваліфікаційно-дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області звернулася адвокат **ОСОБА_2** зі скаргою на поведінку адвоката **ОСОБА_1**.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА № 17 від 14.09.2022 р. стосовно адвоката було порушено дисциплінарну справу за ознаками проступку, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 34 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

Рух справи

Справу порушено 14.09.2022 р.; засідання у справі призначались на: 22.09.2022 р., 29.09.2022 р., 23.11.2022 р. та 15.12.2022 р.

Розгляд справи був зупинений за протокольним рішенням дисциплінарної палати у період з 29.09.2022 р. по 15.12.2022 р.

На засіданні палати 15.12.2022 р. розгляд справи було поновлено, ухвалено рішення у справі, проголошено його вступну та резолютивну частини.

Заслухавши пояснення учасників засідання, дослідивши відомості, надані скаржницею і адвокатом, дисциплінарна палата встановила наступне.

Зміст скарги

Адвокат **ОСОБА_2** у скарзі повідомила, що у судовій справі №757/31502/20, у якій вона представляє інтереси потерпілих, адвокат **ОСОБА_1** є захисником одного із обвинувачених.

У період з 04.05. по 06.05.2022 р. суд здійснював розгляд питання про продовження запобіжного заходу стосовно обвинувачених, а 08.05.2022 р. на публічній сторінці соціальної мережі Facebook - «Хто замовив Катю Гандзюк?» - було оприлюднено допис з описом ситуації, який ґрунтується на коментарі скаржниці стосовно перебігу судових засідань. Автори допису висловили припущення про мету, яку переслідували захисники обвинуваченого, вчиняючи певні дії під час засідань 04-06.2022 р.

Як стверджує скаржниця, **ОСОБА_1** опублікував зі своєї сторінки коментар до вказаного допису, використавши нецензурні висловлювання.

Скаржниця зазначає, що сторінка «Хто замовив Катю Гандзюк?» є публічною, ведеться під імені спільноти, яка висвітлює події кримінальних проваджень, пов'язаних зі смертю Гандзюк Катерини Вікторівни, читається тисячами людей, а засоби масової інформації часто використовують розміщені на ній повідомлення як джерело новин.

На думку авторки скарги, висловлювання адвоката стосується судової справи, у якій він бере участь у статусі захисника, і така поведінка є неприйнятною з точки зору правил професійної етики, порушує принцип поваги до адвокатської професії.

Позиція адвоката

У своїх письмових поясненнях адвокат **ОСОБА_1** зазначив, що не публікував коментарю, про який йдеться у скарзі.

Пояснив, що у зв'язку із окупацією міста Херсон, через загрозу особистій безпеці з боку окупаційних військ, він терміново залишив місце проживання та виїхав із країни. До моменту виїзду йому не вдалося потрапити до офісу та здійснити вихід із комп'ютерних програм, що забезпечують доступ до соціальних мереж, в тому числі Фейсбуку. Телефон разом із сім-карткою, до якої були прив'язані соціальні мережі, також залишив у місті Херсон, бо на шляху було багато російських блокпостів, а у телефоні містилася велика кількість інформації про діяльність патріотичних сил.

Як зазначає адвокат, його робоче місце, яке знаходиться в одній будівлі із Державною казначейською службою України в Херсонській області, було захоплене окупаційною адміністрацією. Серед осіб, що почали співпрацювати із окупантами, є **ОСОБА_3**, один із модераторів групи «Хто замовив Катю Гандзюк» у мережі Фейсбук.

На думку адвоката, модератори даної групи, мешканці м. Херсон – **ОСОБА_3** та **ОСОБА_4**, які є колаборантами та мають особистий конфлікт із адвокатом і його підзахисним, змогли потрапити до його офісу та надрукували образливі коментарі для того, щоб штучно створити підстави для притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Зазначає, що вказані особи протягом усього часу участі **ОСОБА_1** у даній справі як захисника неодноразово публікували недостовірні відомості про нього, зокрема, про те, що він є співучасником злочину або заздалегідь знав про його планування.

Вважає, що скарга є спробою процесуальних опонентів зашкодити його діловій репутації; зазначає, що доказів публікації ним вказаного допису скаргницею не подано, тому просить відмовити в задоволенні скарги.

Пояснення, надані сторонами під час розгляду справи

Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, про дату, час та місце засідань палати був повідомлений належним чином; правом на участь у них, у тому числі у режимі відеоконференції, не скористався.

Скаргниця та її представник — адвокат **ОСОБА_5**(ордер серії СВ № <...> від <...> р.) - підтримали доводи скарги, взяли участь у засіданнях палати, надавши додаткові пояснення.

Пояснили, що у травні 2022 року під час розгляду кримінального провадження адвокат **ОСОБА_1** повідомляв суду про те, що перебуває на тимчасово окупованій державою-агресором території України, що засвідчує, на їх погляд, намагання ввести в оману стосовно дійсних обставин своєї поведінки, у тому числі під час дисциплінарного провадження.

Також зазначили, що 17.10.2022 р. адвокат **ОСОБА_1** зі своєї сторінки опублікував коментар під постом у групі “Хто замовив Катю Гандзюк?” у соціальній мережі Facebook, що свідчить, на їх погляд, про те, що адвокат має доступ до своєї сторінки, продовжує слідкувати за справою.

На підтвердження своїх доводів скаргницею подано письмові докази — акт огляду веб-сторінки у мережі Facebook (публікації у спільноті “Хто замовив Катю Гандзюк?”) разом із скриншотами її вмісту.

На думку представника скаргниці, адвокатом **ОСОБА_1** вчинено грубе порушення Правил адвокатської етики, і під час дисциплінарного провадження адвокат надав неправдиву інформацію по суті порушених у скарзі питань, тому вважає, що стосовно нього необхідно застосувати дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Встановлені факти

Дніпровський районний суд міста Києва здійснює розгляд кримінального провадження № 2201900000000215 від 12.07.2019 р. стосовно двох осіб, обвинувачуваних за ч. 3 ст. 27, ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 121 КК України (справа №757/31502/20, провадження №1-кп/755/200/22).

Як убачається із відомостей Єдиного державного реєстру судових рішень, упродовж періоду 04.05.2022 р. - 23.05.2022 р. адвокат **ОСОБА_1**, здійснюючи захист одного із обвинувачених, у режимі дистанційного судового провадження брав участь у судовому розгляді справи - у засіданнях 05.05., 06.05., 11.05. та 23.05.2022 р.

До засідання, призначеного на 04.05.2022 р., адвокат повідомив суду про те, що перебуває на тимчасово окупованій території, а тому не має можливості бути присутнім у судовому засіданні, у тому числі дистанційно - із використанням власних технічних засобів.

08.05.2022 р. на публічній сторінці спільноти “Хто замовив Катю Гандзюк?” мережі Facebook поширено пост, у якому автори висловили припущення про мету описаних в публікації дій сторони захисту - звільнення обвинуваченого з-під варті та уникнення ним покарання.

У той же день, до вказаного допису зі сторінки у Facebook, яка створена та використовується адвокатом **ОСОБА_1**., опубліковано коментар наступного змісту: “Правильно суки переживаєте, в итоге будете сосать”.

Як стверджує адвокат **ОСОБА_1**, у березні 2022 року, у зв'язку із окупацією міста Херсон військами РФ, сторонні особи отримали технічну можливість доступу до його ноутбука, у якому не було припинено роботу комп'ютерних додатків доступу до соціальних мереж; пояснює, що не зміг забрати ноутбук у зв'язку із вимушеною терміною евакуацією, під час якої він залишив місто Херсон та територію України. Зазначає, що також залишив телефон із сім-картою, до якого були прив'язані соціальні мережі.

На підтвердження своїх доводів про виїзд за межі України адвокатом надано копії сторінок паспорту, на яких містяться відмітки від 01.04.2022 р. та 02.04.2022 р. про в'їзд на територію Естонії автомобільним транспортом через пропускний пункт “Нарва”, проходження прикордонного контролю в аеропорту “Гельсінкі-Вантаа”, а також віза з дозволом на перебування в Королівстві Таїланд з 18.05.2022 р.

Мотиви та висновки дисциплінарної палати

Скаржниця стверджує, що коментар здійснений саме адвокатом **ОСОБА_1**, який продовжує користуватися своєю сторінкою, повідомляє у суді та під час дисциплінарного провадження неправдиві та суперечливі відомості стосовно дійсних фактичних обставин своєї поведінки.

Адвокат **ОСОБА_1** заперечує факт написання та публікації коментаря. Зміст доводів адвоката на підтвердження своєї позиції полягає у відсутності доказів вчинення саме ним оскаржуваних дій та у ймовірності їх вчинення іншими особами з метою дискредитації адвоката і створення штучних умов для притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Дисциплінарна палата критично оцінює доводи адвоката **ОСОБА_1**, висловлені ним на свій захист, про поширення оскаржуваного коментарю іншими особами за обставин, наведених ним у поясненнях, виходячи із такого.

Сторінка соціальної мережі Facebook "**ОСОБА_1**", з якої поширено оскаржуваний коментар, створена та використовується адвокатом **ОСОБА_1**.

Як убачається із наявних матеріалів та інформації, що перебуває у вільному доступі, у період з початку окупації міста Херсон (01.03.2022 р.) та до 08.05.2022 р., через сторінку адвоката не було поширено жодних публікацій чи коментарів, у тому числі тих, які би були здатні вплинути на його репутацію (у контексті версії про умисні дії сторонніх осіб з мотиву помсти).

При цьому, палата звернула увагу на те, що зокрема, на публічній сторінці Facebook "Хто замовив Катю Гандзюк?" упродовж 04.03.-04.05.2022 р., публікації дописів, які стосуються кримінального провадження та клієнта адвоката **ОСОБА_1**, не припинялись.

Коментар поширено 08.05.2022 р., після судових засідань, у яких адвокат брав участь (05.05., 06.05.2022 р.).

У своїх поясненнях адвокат не зазначає всіх обставин, за яких він залишив місто Херсон та територію України, зокрема, він не вказує день, коли евакуювався із міста.

Але палата звернула увагу на те, що починаючи принаймні з 01.04.2022, адвокат мав реальну можливість здійснювати керування контентом сторінки та налаштуваннями свого облікового запису, а щонайменше з 05.05.2022 - використовував відповідні технічні засоби під час участі у судових засіданнях у режимі дистанційного провадження.

Після публікації оскаржуваного коментарю адвокат продовжує користуватися своєю сторінкою, у тому числі для поширення коментарів до дописів, що публікуються на сторінці «Хто замовив Катю Гандзюк?» (16.06., 11.10., 17.10.2022 р.).

Одночасно, оцінюючи у контексті вищенаведених об'єктивних відомостей доводи адвоката, палата проаналізувала його версію стосовно характеру причинно-наслідкових зв'язків досліджуваної події.

Так, зміст версії адвоката передбачає виведення таких її наслідків як: добросовісність його намірів та негативне відношення до самовільного використання сторонніми особами належного йому ноутбука, який за його словами, він вимушений був залишити в офісі під час евакуації.

Проте у результаті аналізу відомостей про дії адвоката, на основі презумпції розумності вчинків людини, було виявлено суперечливість між твердженнями та фактами поведінки.

Так, усвідомлюючи, що до інформаційного вмісту його ноутбука або програм, що забезпечують доступ до мереж, в умовах воєнної агресії та окупації, з максимальною вірогідністю отримують доступ сторонні, особа за першої можливості вжила би розумних та доступних заходів до захисту інформації, блокування доступу до мереж тощо.

Крім того, адвокат достовірно усвідомлював, що сторінка Facebook асоціюється з його діями та висловлюваннями, бо використовується ним, зокрема, для поширення інформації, яка стосується професійної діяльності. Отже, пов'язаний із нею контент безпосередньо впливає на оцінку дій як самого адвоката, так і на суспільну оцінку адвокатури в цілому (в аспекті дії принципу поваги до адвокатської професії).

Але у період, який передував публікації, та слідував за нею, адвокат не вживав будь-яких заходів до захисту інформації, обмеження доступу сторонніх осіб, до спростування факту поширення ним публікації тощо.

Отже, на основі аналізу наведених відомостей у їх сукупності та взаємозв'язку, палата дійшла переконання, що версія про поширення публікації оскаржуваного коментаря не адвокатом **ОСОБА_1**, а іншими особами з метою його дискредитації, є неспроможною і спростована відомостями, що перевірені та оцінені палатою під час розгляду дисциплінарної справи.

З огляду на вищенаведене, палата вважає доведеним факт опублікування адвокатом **ОСОБА_1** зі своєї сторінки соціальної мережі Facebook оскаржуваного коментаря.

Оскаржуваний коментар, за своїм змістом, є некоректним та образливим, містить нецензурне висловлювання.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі по тексті – Закон № 5076-VI) адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Згідно із пунктом 1 частини першої статті 21 Закону № 5076-VI під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги та правил адвокатської етики.

Відповідно до Преамбули Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборчим З'їздом адвокатів України 09.06.2017 року (далі — Правила адвокатської етики), правила слугують обов'язковою для використання адвокатами системою орієнтирів при збалансуванні, практичному узгодженні своїх багатоманітних, іноді суперечливих професійних прав та обов'язків відповідно до статусу, основних завдань адвокатури і принципів її діяльності, визначених Конституцією України, Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та іншими законодавчими актами, а також закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката.

За змістом принципу поваги до адвокатської професії, визначеного статтею 12 Правил адвокатської етики, всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та

громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Дія Правил поширюється, зокрема, на всі види адвокатської діяльності та в частині, визначеній Правилами, на іншу діяльність (дії) адвоката, в тому числі соціально-публічну діяльність адвоката, яка може вступити в суперечність з професійними обов'язками адвоката або підірвати престиж адвокатської професії (стаття 2 Правил адвокатської етики).

Принципи та вимоги професійної етики, дотримання яких є професійним обов'язком адвоката під час використання мережі Інтернет, визначені статтями 57-60 Правил адвокатської етики.

Адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому. Використання адвокатом соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати наступним принципам: незалежності; професійності; відповідальності; чесності; стриманості та коректності; гідності; недопущення будь-яких проявів дискримінації; толерантності та терпимості; корпоративності та збереження довіри суспільства; конфіденційності (стаття 57 Правил адвокатської етики).

При встановленні контактів та спілкуванні у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах комунікації в мережі Інтернет адвокат повинен проявляти властиву професії стриманість, обережність та коректність<...>.

Висловлювання адвоката в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет не повинні мати притаманний правовий нігілізм, будь-який вид агресії, ворожнечі і нетерпимості. Адвокат зобов'язаний вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки. Будь-які заяви, коментарі адвоката в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет, в тому числі під час обговорення і роз'яснення правових норм, особливостей судочинства, дій його учасників, повинні бути відповідальними, достовірними і не вводити в оману (частини друга-третья статті 59 Правил адвокатської етики).

Палатою встановлено, що оскаржувана публікація виконана у формі коментаря до допису, контекстуально пов'язаного із кримінальним провадженням, у якому адвокат **ОСОБА_1** бере участь як захисник одного із обвинувачених.

На думку палати, із урахуванням змісту висловлювання, що міститься у коментарі, його публікація суперечить вимогам статей 57, 59 Правил адвокатської етики стосовно стриманості та коректності, обов'язку шанобливого ставлення до інших користувачів, недопустимості образливої поведінки при використанні мережі Інтернет, а також порушує приписи, які впливають із принципу поваги до адвокатської професії (частина перша статті 12 Правил).

Дослідивши усі обставини поведінки адвоката, палата дійшла висновку про те, що 08.05.2022 р., адвокат **ОСОБА_1** через особисту сторінку соціальної мережі Facebook поширив коментар до допису, розміщеного у той же день на публічній сторінці “Хто замовив Катю Гандзюк?”, у якому допустив некоректне та образливе висловлювання, чим порушив норми адвокатської етики при використанні мережі Інтернет - статті 57, 50 (порушення принципу стриманості та коректності, порушення обов'язку вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки), а також частини першої статті 12 Правил адвокатської етики (щодо обов'язку адвоката стверджувати повагу до адвокатської професії, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї у суспільстві у всіх сферах його діяльності).

Відповідно до частини другої статті 34 Закону № 5076-VI дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Палата встановила в діях адвоката **ОСОБА_1** склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 34 Закону № 5076-VI (порушення правил адвокатської етики), що є підставою для дисциплінарної відповідальності.

Ураховуючи, що адвокат притягується до відповідальності вперше, було ухвалено застосувати стягнення у вигляді попередження.

Керуючись статтями 33, 34, 35, 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», палата

ВИРІШИЛА:

Притягнути до дисциплінарної відповідальності адвоката **ОСОБА_1** (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення КДКА Херсонської області № <...> від <...> р.), та застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді **попередження**.

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення у дисциплінарній справі може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова дисциплінарної палати

(підпис)

Олександр Квашук

Секретар палати

(підпис)

Олександр Павліченко